

Daralmış koroner arterler: Stent veya bypass?

Birçok koroner damar ve/veya sol koroner arteriniz daralmış ve siz de bunun üzerine bir müdahale yapılmasına karar verdiğinizde. Doktorunuzla birlikte kan damarlarının stentlerin yardımıyla açık tutulup tutulmaması veya ameliyatla “köprüleme” (bypass) yapılıp yapılmaması konusunda karar verirken bu tabelayı kullanın. Önemli araştırmalar her iki seçeneğin bir karşılaştırmasını yaptılar:

	Stentlerin Takılması	Bypass Ameliyatı
Tedavinin seyri nasıldır?	İnce bir sonda (kateter) kasık veya kol bileğinden girilerek kalbe kadar ilerletilir. Daralmış damar bir balonla genişletilir ve tel örgü şeklinde ince bir tüp (stent) takılır. Stentler takıldıktan sonra daimi olarak ilaç kullanmak zorundasınız.	Göğüs kemiği açıldıktan sonra açık kalp üzerinde yapılan ameliyatta daralmış koroner damarlar köprülenir. Bunun için vücudun kendi dokusu kullanılır. Genelde ameliyatta bir kalp-akciğer makinası kullanılır. Ameliyattan sonra daimi olarak ilaç kullanmak zorundasınız.
Tedaviden sonraki iyileşme dönemi ne kadardır?	Bu müdahaleden sonra bir gece gözlem altında tutulursunuz. Çoğu kişi müdahaleden birkaç gün sonra günlük yaşamlarına geri dönebilirler.	Tam iyileşene kadar birkaç hafta geçer. Buna rehabilitasyon süreci de eklenir.
Hangi komplikasyonlar meydana gelebilir?	Kalp kateterizasyonu esnasında 100 kişiden yaklaşık 5'inde kanama gibi hafif komplikasyonlar meydana gelir. 100 kişiden 1'inde ağır komplikasyonlar meydana gelebilir.	Ameliyat edilen 100 kişiden 1'ine inme gelir. Kanama, enfeksiyon, ağır meydana gelebilir ve yaraların iyileşmesinde sorunlar ortaya çıkabilir. Bu yan etkilerin bazıları ağır olabilir. Ameliyattan 30 gün sonra 100 kişiden yaklaşık 97'si hayatta kalmıştır.
Şikayetlerin dindirilmesi ihtimali ne kadar yüksektir?	Tedavi edilen 100 kişiden yaklaşık 80'inde stentler şikayetleri kalıcı olarak dindirir. 4 yıl içerisinde 100 kişiden yaklaşık 20'si stentler tıkanmış olduğundan veya yeni daralmalar meydana geldiğinden başka bir müdahalenin (stent veya bypass ameliyatı) yapılmasına karar verir.	Bypass ameliyatı, tedavi edilen 100 kişiden yaklaşık 94'ünde şikayetleri kalıcı olarak dindirir. 100 kişiden yaklaşık 6'sında 4 yıl içerisinde yeni bir daralmadan dolayı tekrardan müdahale gerekli olur.
Tedavi kalp krizi geçirme riskini azaltır mı?	Hayır. Tedavi edilen 100 kişiden yaklaşık 9'u, asıl hastalıklarının bir sonucu olarak 4 yıl içerisinde kalp krizi geçirirler.	Ameliyat olan 100 kişiden yaklaşık 5'inde 4 yıl içerisinde kalp krizi meydana gelir. Yani: Stentlerle karşılaştırıldığında 100 kişiden 4'ü ameliyatla kalp krizinden korunmuştur.
Tedavi yaşam süresini uzatır mı?	Hayır. Tedavi edilen 100 kişiden yaklaşık 10'u, asıl hastalıklarının bir sonucu olarak müdahaleden sonraki ilk 4 yıl içerisinde ölür.	Ameliyattan sonraki ilk 4 yıl içerisinde ameliyat edilen 100 kişiden yaklaşık 7'si ölür. Yani: Stentlerle karşılaştırıldığında 100 kişiden 3'ü ameliyat sayesinde ölmekten kurtulmuştur. Belli koşullar altında, örneğin yalnızca bir kan damarı tıkanmış ise ameliyatın bir avantajı yoktur.
Tedavi beni günlük yaşamımda sınırlar mı?	En iyi şekilde tedavi olmak için düzenli bir şekilde ilaçlarınızı kullanmalı ve doktorunuzun kontrol muayenelerine gitmelisiniz.	Başarılı bir rehabilitasyondan sonra en iyi şekilde tedavi olmak için düzenli bir şekilde ilaçlarınızı kullanmalı ve doktorunuzun kontrol muayenelerine gitmelisiniz.

Künye: Yazı İşleri ve Bakım: Ärztliches Zentrum für Qualität in der Medizin, TiergartenTower, Straße des 17. Juni 106-108, 10623 Berlin, nvl@azq.de. Uzman Danışmanlık: Prof. Dr. med. Norbert Donner-Banzhoff, Prof. Dr. med. Volkmar Falk, Prof. Dr. med. Sigmund Silber.
Kaynaklar ve Yöntem: www.khk.versorgungsleitlinien.de